

Nutsvoorzieningen

Niettemin staande het feit dat ik al vele jaren een verwoed verzamelaar ben van Oostendse prentkaarten, ben ik toch iedere keer nog blij verrast en tegelijkertijd verwonderd als ik een prentkaart vind waarvan ik het bestaan in de verste verte niet vermoedde. Dit gebeurt natuurlijk meestal met niet-toeristische beelden van Oostende.

Kunt u zich voorstellen hoe zeldzaam deze prenten zijn? Het waren meestal publicitaire uitgaven, die op een paar uitzonderingen na, door niemand bewaard werden. Ze belandden, zoals zoveel publiciteitsdrukwerk nu, na een poosje in de haard of de vuilnisemmer.

Om dit te illustreren heb ik drie kaarten uit mijn verzameling gehaald waarop nutsvoorzieningen worden voorgesteld.

Terloops; zoek niet naar het woord „nutsvoorziening” in de Van Daele, het bestaat niet! Maar gezien onze schepen van Openbare Werken F. Bourgois, dit woord geregeld gebruikt, meen ik dit ook te mogen doen. Het woord nutsbedrijf komt wel voor in Van Dales woordenboek van het hedendaags Nederlands, met een korte verklaring: „openbare nutsbedrijven: water-, gas- en elektriciteitsbedrijven,” riool- en telefoonaansluitingen staan er niet bij vermeld.

Op de eerste prentkaart zien we het toegangspaviljoentje van een pompstation. Het ontwerp ervan werd getekend door Alban Chambon, de architect die de Koninklijke Schouwburg bouwde en het Kursaal herbouwde tussen 1898 en 1907. Deze toegangspoort leidde naar de kelders waar zich de pompinstallatie bevond voor het watergemaal aan de rand van het Leopoldpark, tegenover de Jozef II-straat. De kelders en de pompinstallatie bestaan nog, maar het toegangshuisje is verdwenen. Er stond er ook nog één op de Groentemarkt en één aan Petit Paris, doch ook deze werden gesloopt.

De tweede prentkaart toont ons het leggen van elektriciteitskabels langsheen de Noord-Ede nabij het Sas-Slijkens. Deze kaart werd naar mijn mening kort voor de Eerste Wereldoorlog gepubliceerd, toen er in alle wijken van de stad nog geen elektriciteitsleidingen lagen.

Kanalise van water naar de watertoren (nabij het K.V.G.O.-plein) voor het station „Oostende-Kaai” (toen nog zo genoemd). (Circa 1935 ?)

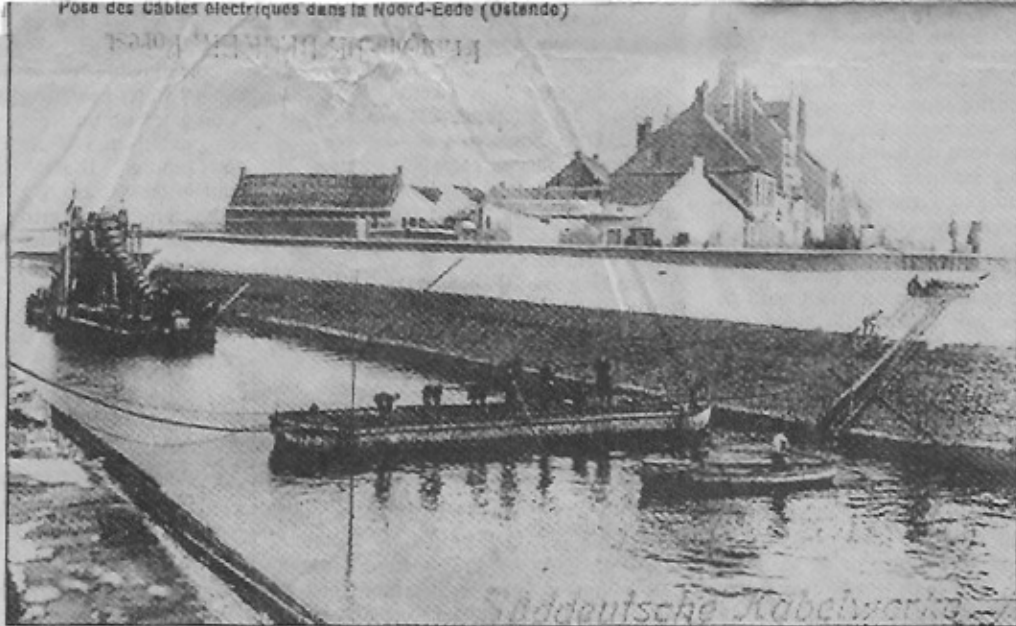
Ville d'Ostende. „Un pavillon d'une station de pompage, peint à l'Acierine. Vue extérieure.”
Het toegangspaviljoen naar de rioolpompen in het Leopoldpark ter hoogte van de Jozef II-straat (Circa 1910).

De derde prentkaart illustreert een nutsvoorziening van de Belgische Spoorwegen. Men legt waterleidingen aan nabij de watertoren, die dienstig waren voor de N.M.B.S. (vooral voor de stoomlokomotieven). Men ziet hoe de leidingen ingegraven worden langsheen het toenmalig voetbalterrein van K.V.G.O. Dit beeld moet dateren uit het begin van de jaren dertig.

Tot nu toe hebben we evenwel nergens prentkaarten kunnen ontdekken die hedendaagse werken voor het aanbrengen van nutleidingen weergeven, zoals in de Alfons Pieterslaan, op de Groentemarkt of op het Sint-Katharina-plein. Zelfs niet van een ondergrondse garage!

Zo zullen de verzamelaars van binnen 50 jaar veel missen. De vraag is echter wel of men dan nog prentkaarten zal verzamelen?

Omer Vilain

Het leggen van elektriciteitskabels langsheen de Noord-Ede (Circa 1912 of later) door de Süddeutsche Kabelwerkschaft.